

Pirineu: Patrimoni festiu i rendiment al territori

La festa és un dels elements que més i millor caracteritzen una societat. En el cas del Pirineu, això va acompanyat d'unes cartes d'identitat que li han esdevingut a parer nostre necessàries per tal de reivindicar-se com a regió i mantenir els seus trets definitoris. Això –reivindicar-se com a regió amb personalitat pròpia– li ha de permetre potenciar la seva idiosincràsia i el seu atractiu, ja que un dels seus pilars de sosteniment econòmic és, precisament, garantir-se la continuïtat com a destí turístic.

Aquesta comunicació pretén plantejar en quin grau el patrimoni festiu pot incidir en el territori, tant per a bé com per a mal.

Parlem doncs, de patrimoni festiu; o sia, tot allò que envolta la festa i que és digne de ser considerat patrimoni. I a l'entorn de la festa es parla sovint de patrimoni immaterial. Nosaltres considerem que ben sovint hi ha molt de material; molt més del que hom podria esperar. Només cal veure els violats vestits dels armats d'Esterrí, els barrocs *monuments* de Setmana Santa de la Val d'Aran..., o en un altre nivell, les tècniques de construcció física de les falles pirinenques, les eines per plantar dret l'*haro* de Les o el *santet* de talla que presideix l'encesa d'aquest avet la nit de Sant Joan.

El concepte de patrimoni va associat a la idea de llegat, d'allò que hom hereta o rep dels avantpassats (*tradició* ve del llatí *tradere*, "portar") i que considera que ha de transmetre a les generacions futures, perquè encarna valors que hom considera convenient preservar.

La idea de festa, en sentit antropològic, està íntimament associada a la idea de comunitat. Segons Josep Martí, festa és aquell "acte col·lectiu que, caracteritzat per les constants de sociabilitat, participació, ritualitat i anul·lació temporal i simbòlica de l'ordre, posseïx trets d'excelsitud, pressuposa el gaudi i se celebra en honor d'algú, alguna cosa o algun esdeveniment concret."²

Hom podria pensar que la festa troba la màxima expressió en aquells models socials en els quals el *nosaltres* (comunitat) prima per damunt del *jo* (individu).

Avui dia, podria semblar que la idea de comunitat és essencial a la

Daniel Vilarrúbias i Cuadras, llicenciat en història de l'art i professor de violí

zona del Pirineu. Potser si fa un segle o més era per un tema de confort i benestar general (en seria un exemple el *vediau* aranès, unes jornades de treball per al bé comú fent quelcom útil a tothom, com per exemple, arreglar un camí), avui és un tema de supervivència real: les dades demogràfiques, amb nuclis que tenen una desena d'habitants empadronats, així ho demostren. Hom pot escollir: o fer pinya, o desaparèixer. Ens resulta il·lustratiu d'aquesta teoria el fet que, per exemple, a Dorve, en quedar deshabitat no es va voler treure les campanes de la torre, ja que això significava firmar l'acta de defunció del poble.³

Processó de Setmana Santa a Esterrí d'Àneu (foto: Arxiu del Consell Cultural de les Valls d'Àneu)

Però el Pirineu, els seus rituals i les seves festes han estat estudiats de fa molt de temps. Considerem que hi ha tres maneres, més o menys estereotipades, d'apropar-se al patrimoni festiu pirinenc, tot seguint el fil històric de la *descoberta* del seu interès social, cultural i paisatgístic per part de la societat de la resta del país.

1. Visió *romàntica i evolucionista*. Les societats sempre evolucionen cap a millor alhora que ens fascinen aquelles regions més primitives o endarrerides evolutivament. Es dona a partir del 1850. El turista puja al Pirineu seduït per una arcàdia prístina que no sabem si és tal. La vida aquí dalt és dura i cal sobreviure, és primordial. Tradició de l'excursionisme com a recerca d'aquesta arcàdia, origen dels estudis etnogràfics, festius... Es comença amb Ramond de Carbonnières, Henry Russell, Laurière, Gourdon..., i a casa nostra amb Carles Bosch de la Trinxeria (1831-1897), Jacint Verdaguer (1845-1902), Juli Soler i Santaló (1865-1914), Vicenç Bosch, Coy i Cotonat..., en l'àmbit del Centre Excursionista de Catalunya.

2. Visió *estructural - funcionalista o positivista*. L'estructura social funciona segons unes necessitats i tendeix a l'equilibri enfront del canvi. L'estudi científic: sense desvincular-se del tot del corrent anterior, a partir del 1925-1940 entra en joc una observació del nostre Pirineu imbuïda de més caràcter científic. N'és el paradigma Ramon Violant i Simorra (1903-1956). Ara el Pirineu ja no és una arcàdia, sinó *una cultura que desaparece* (1949).⁴ Observació més moderna, però encara un xic *de foto fixa*, fet del qual encara peca el mateix que escriu aquestes línies. A grans trets, la captura d'informació que fa l'investigador esdevé per a ell paradigma de la realitat, tal com se l'ha trobat, sense contemplar gaire com podia ser una societat poc abans o com seria poc després.

3. Visió més *processual*. S'abandona la idea de *foto fixa* dels etnògrafs i folkloristes de preguerra i de postguerra. El Pirineu és una realitat a data d'avui, no sabriem dir si desapareix o no. Perquè tot canvia. Per donar-ne un exemple, l'ús de la llar de foc, que no només s'ha perdut molt al Pirineu, sinó a tot arreu. Les societats canvien constantment. Sempre. Totes.

Totes aquestes visions o filtres en aproximar-se al Pirineu poden donar-se a dia d'avui, poden conuiu fins i tot en un mateix individu, i de fet són totes elles acumulables en un pòsit que forma el visitant d'avui, que s'aproxima a la festa del Pirineu amb un grau d'interès.

En quart lloc hi podria haver el qui no tingui visió en cap direcció de les esmentades, però això és difícilment explicable si hom fa més de dues hores de cotxe per venir a unes festes com són les patrimonials, que són de les quals tractem en aquest treball. Perquè assistir-hi comporta interessar-s'hi i això comporta al mateix temps un interès per la societat i els rituals pirinencs.

Plantegem un dubte: no tenim clar si avui dia al Pirineu la dimensió simbòlica (culte a la tradició) es valora molt més que la mateixa dimensió fàctica (l'acte en si, allò més pragmàtic) de la festa, o bé si és al revés. D'una banda, hi ha un culte a allò material (n'és la prova la posada en valor de l'objecte etnològic palpable), però també a la dimensió situacional (una suposada societat rural de muntanya), cosa que tampoc no ha de ser quelcom negatiu: n'és un exemple el producte artesanal de qualitat que dóna vida a l'artesanat i que, per exemple, ofereix l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu a la seva botiga de records. El producte és de qualitat i global, amb una sola marca: Pirineu.

També existeix –com hem dit– el qui no sap res i ve simplement a contemplar un espectacle o a deixar-se guiar pels seus propis sentits i la seva observació, sense pretendre aprofundir en allò que veu. De fet, és una forma de consum festiu tan legítima com una altra i, ben sovint, la més abundant, però mai no podem dir que és un visitant sense interès. Però, atenció. La dimensió simbòlica sempre té un objectiu: transformar la voluntat del que observa. Poc o molt, això sempre passarà.

Pel que fa a la festa, assistint-hi amb qualsevol de les tres visions que esmentàvem, veurem que té un efecte recíproc bidireccional: la gent canvia la festa i la festa canvia la gent.

Troblem en la festa un innegable potencial turístic, fonamentat en:

- El gaudi, qualitat que hem de trobar en tota festa o celebració.
- Sentit de producte *original*: encara hi ha qui puja a trobar l'arcàdia del romanticisme i qui puja a fer una foto d'un equilibri social suposadament perdut per tal de conservar-lo, ja que no sap com resoldre el pas cap a la contemporaneïtat en aquest tros de país.
- Percepció del patrimoni en exclusivitat individual: com si poguessis endur-te un tros d'allà en forma de record.

En una festa hom pot actuar com a:

- Espectador passiu per voluntat pròpia.
- Espectador passiu per imperatiu.
- Actor per voluntat pròpia.
- Actor per imperatiu i naturalesa de la festa.

En qualsevol cas, a la festa hi ha d'haver una escenificació, element molt important perquè tingui atractiu turístic des de fora. Seguint Josep Martí, entenem per escenificació allò que es dóna quan una pràctica cultural passa a folklore o es folkloritza i que consisteix en "la realització, per part dels participants actius, d'un conjunt d'operacions, de manera

Processó de Setmana Santa a Esterrí d'Àneu (foto: Arxiu del Consell Cultural de les Valls d'Àneu)

premeditada i estructurada, de cara a obtenir un producte final desitjat (festa) i susceptible de ser consumit per un públic, els participants passius". L'escenificació és quelcom consubstancial a les festes, sempre que la dimensió espectacle hi sia present.

Resulta interessant constatar com apareix l'escenificació en determinats elements de la festa a través d'aquest procés de folklorització quan abans d'aquest procés la dimensió espectacle era absent o en una menor intensitat. Però atenció un altre cop: una processó de Corpus del segle XVII era, si tenia els mitjans econòmics i materials, un espectacle total.

Entenem per folklorisme aquell interès que la nostra societat actual sent per l'anomenada *cultura tradicional* o *cultura popular*, amb una predisposició positiva d'entrada cap a tot allò que quedi englobat dins aquesta *cultura*. Folklore seria una vivència; el folklorisme, la vivència d'aquesta vivència.

Entenem per folklorització quan s'actua damunt d'un producte cultural tradicional i es dona una manipulació d'aquest producte i de la manera de presentar-lo; manipulació ideològica, de la mentalitat dels actors, de l'estètica, amb un fi comercial o no. Per tant, hi veiem una intencionalitat concreta pel que fa a l'ús que es vol donar a un determinat producte tradicional. Compte, si es controla la noció de ritual i de patrimoni, no ha de ser necessàriament dolent; la cultura és una font de riquesa i de beneficis a la societat contemporània.

Moltes festes del Pirineu, abans les festes del poble X o del poble Y, avui són festes tradicionals conegudes dins el calendari festiu del país i atrauen molts visitants forans i els mitjans de comunicació, atrets tots per la *tradicionalitat* de la festa.

Aquestes festes, sens dubte, necessiten per a la seva supervivència que vingui gent de fora a veure-les i aportin benefici econòmic al territori, ja que, en el moment en què algú es va adonar del seu valor *patrimonial*, al Pirineu es vivia en una societat immersa en una fractura entre una incipient modernitat (sense que hi donem connotacions de valor) i una economia de subsistència pràcticament precapitalista, unes institucions de parentiu molt diferents a les de la gran ciutat i un sistema polític (no només pel que fa a govern sinó a relacions de domini i clientelars entre

Monument de Setmana Santa de Bossòst (segle XVII), o quan el patrimoni immaterial té molt de material (foto: Airau de Patrimoni deth Conselh Generau d'Aran)

Creus processionals a la Festa de la Santa Creu (Sant Crist) de Saldú, el 3 de maig (foto: Airau de Patrimoni deth Conselh Generau d'Aran)

veïns) que no tenien res a veure amb les d'avui. Les festes, aquells rituals i celebracions, tenien vigència i significació plena en aquell context econòmic, polític i social, i també en aquell ideologicósimbòlic. Avui en dia la gent pirinenca viu immersa en un capitalisme igual de ferotge que a les altres regions; el seu parentiu (les relacions socials) és molt més semblant que abans al de les grans ciutats i el sistema polític ha passat cap a una estandardització. Per això el Pirineu necessita el capital que ve de fora,

Trasllat de les falles d'Isil al Faro (foto de l'autor)

per viure i subsistir sota un sistema semblant al d'aquells que vénen a visitar-lo. Però tot el conjunt de maniobres de folklorització i d'escenificació reprimeixen o poden reprimir la participació a la part més ritual de la festa. Entenem que potser és quelcom volgut pels autòctons, ja que el model de festa que troba un equilibri entre ritus efectiu, conservat i mantingut i al mateix temps, abundància de públic i d'ingressos indirectes derivats de l'activitat i la pràctica festiva, sovint força elevats i molt necessaris per als pobles petits és el que hom considera a grans trets com a sostenible. Exemples d'aquesta lleu repressió controladora, uniforme per part dels participants actius, molt difícil sinó impossible d'obtenir si no hom no està dins el nucli organitzatiu: vestit d'armat, camisa de fallaire, falla pròpiament dita.

Reconeixem, d'altra banda, que això ajuda també a la salut de la festa i els seus moments o actes principals, ja que si hom no sap què s'ha de fer per dur a terme el ritual, millor que no s'hi posi. I aquesta lleu repressió reafirma els membres autòctons o acceptats dins d'aquella comunitat enfront dels forans, i alhora contribueix a desmentir la idea que per gaudir d'una festa o viure-la sigui imprescindible ser actor del nucli ritual. Exemple: el ball de revetlla posterior a les baixades de falles.

El folklorisme sovint porta implícita la idea –remarquem-ho, no sempre negativa– d'un perill cultural exterior i ataca allò que, per lògica dinàmica de la cultura, posa o pot posar en perill l'existència de tot allò que es consideri el propi llegat cultural. Però l'exofolklorisme –és a dir, l'interès pel folklore forà, la voluntat de trobar exotismes i la seva fascinació, la de trobar el *bon salvatge* de Rousseau– ha contribuït –i no pas poc– a fer que els autòctons sentin ganes de posar en valor les seves tradicions i els seus costums. O sia, que facin endofolklorisme i, per tant, sentin orgull del que tenen i esdevinguin aleshores capaços de creure's aquell producte cultural i valorar-lo.

Ens aventurem, doncs, a establir uns avantatges i uns problemes d'abordar un enfocament turístic del patrimoni festiu:

Avantatges

- Es contribueix a la dinamització de l'activitat econòmica del territori fora dels grans períodes vacacionals.

- Es contribueix a la reafirmació identitària de les comunitats residents davant dels forans.
- Es recorda el passat més o menys llunyà d'aquella comunitat humana i se'l posa en valor.
- Es reagrupa la comunitat i els individus dispersos o residents fora.
- S'ajuda a la integració dels residents nous, ja siguin neorurals o emigrants. Compte, però. La festa és un bon vehicle d'integració, però no oblidem que aquesta integració cal vehicular-la 365 dies l'any, no exclusivament a través de la festa, com darrerament passa massa sovint.

Arties, saltant el taro la nit de Sant Joan (foto: Airau de Patrimòni deth Conselh Generau d'Aran)

Problemes

- Poden banalitzar-se els rituals. N'és un cas molt flagrant el de la religió; hi és molt menys present que abans, i sovint les festes amb aquest origen (la majoria) tenen un caràcter d'acte massificat com a producte turístic. I ens plantegem les qüestions següents: això és un greuge o una sort? Fins a quin punt es necessita? O no és així? Ens il·lustren aquest cas els exemples de la festa de la Santa Creu de Salardú (3 de maig) o els aplecs com el de Montgarri, o les festes de l'àmbit de la Setmana Santa i la Pasqua..., és necessària? O serien sense aquest vessant unes pures *performances* de teatre de carrer, per molta antiguitat que hi hagi?

Creiem que el lector podrà contestar-se la pregunta, però nosaltres direm que abunden prou les iniciatives festives de nova creació (sobretot les fires, que donen bons ingressos i consum de cap de setmana, amb noms típics i monogràfics com la fira del codony, de la transhumància, dels formatges, de la girella...), algunes molt afortunades i de molta anomenada i acceptació, per alterar els supòsits i la significació de les festes amb un rerefons religiós, sense el qual perdrien molt interès i significat.

- Es pot donar, doncs, alguna dissonància axiològica (terme trobat en Josep Martí):
Conflictes de valors:
- Discriminació de gènere: cal superar-ho. Casos de participació femenina sempre que no suposi una pèrdua palpable de qualitat o de valors importants de la festa.

Arties, saltant el taro la nit de Sant Joan (foto: Airau de Patrimòni deth Conselh Generau d'Aran)

- Canvi de valors propi de tota evolució social, que fa que les tradicions es vagin adaptant i transformant al ritme d'aquests canvis i puguin convertir valuosos rituals en mers espectaculars, si s'altera el sentit de fons de la seva existència.

- Es poden donar canvis per raons d'escenificació. Hem vist casos de canvis en alguns rituals festius per tal de fer-los més espectaculars o vistosos segons criteris que podrien arribar a ser discutibles. Sobretot per atreure una massa crítica de gent al més elevada possible, que és la que consumeix el producte més turístic i menys festiu o que,

Trangas i Onsos al carnaval de Bielsa 8foto de l'autor)

simplement, té ganes de barrejar-se amb la massa, seguint la idea de la *mixofília* (un terme de Zygmunt Bauman que ens va descobrir Jaume Mascaró), que vindria a ser la tendència natural –sobretot de la gent jove– a trobar-se, a barrejar-se. I això els faria anar a la festa atrets per una massa de gent on podran trobar ambient animat i més gent jove. Cert que alguns individus poden tenir una propensió psicològica cap aquí, però hi ha molts més factors que fan confluïr gent en un punt concret en un moment festiu: intencions econòmiques, reproductives...

Aquesta massificació és el que podrien desitjar els autòctons, un cop la quantitat de persones iniciades en la festa garanteix la supervivència dels rituals dels quals no es pot prescindir.

- Poden donar-se evolucionismes mal entesos –que no deixen de ser una excusa per tancar ignorància– pensant només en el consum: exemple, substitució de les formacions musicals o de les seves funcions, etc. Bandejar punts rituals que tenien molt de sentit només perquè el *tempo* de l'espectacle se'n ressentiria: falles d'Isil. Per exemple, si no és baixés a la porta del cementiri de Sant Joan a fer les creus en memòria dels morts o posant (al nostre entendre) els nens abans de l'arribada dels adults, per entretenir l'espera del públic. Des d'aquí volem fer una crida a vigilar de manera general amb les festes infantils dins del patrimoni festiu. Nosaltres som molt crítics amb aquest aspecte, ja que si hom ja gaudeix de petit d'aquell protagonisme o d'allò que pertany als adults, no li caldrà realitzar el pas –ritus iniciàtic– cap al reconeixement públic com a membre de la comunitat adulta ni tindrà cap interès a fer-lo.

- És molt fàcil per part de les entitats o municipis organitzadors de confondre aglomeració amb participació i gentada amb bon estat de salut de la festa.

- Posem uns quants exemples o casos viscuts en baixades de falles a l'àmbit de la Vall de Boí:

- Dones no / dones sí. A favor del no podríem esgrimir la tradició i el fet que realment sembla que el ritme del descens baixa. A favor del sí, que som al segle XXI, no es pot oblidar. El filtre potser ha de ser la capacitat de baixar bé i de pressa, no el sexe.

- Atac directe al *pixapí* de la capital (per als autòctons, no hi ha diferències entre Barcelona o les Masies de Voltregà): hom se'n riu, però al mateix temps se'l deixa venir (també a La Patum), com si se li apliqués un ritus de pas. Perquè, de fet, el necessiten per sostenir una festa tal com l'entenen o la volen avui. Perquè, al final, també són nombrosíssims els casos d'acceptació del foraster per reiteració o fidelització en l'assistència i participació a la festa. Aguantar aquests atacs i l'anul·lació de la pròpia personalitat i l'aïllament simbòlic a què se sotmet a aquell que s'inicia a la festa formaria part del ritus de pas.

- Excessiva agressivitat per escenificar una *bravesa* mal entesa, quan en realitat no sempre es corre realment. Si qui corre és de fora, molesta. Si ho fa un local, és correcte. Exemple: un *renec* de fallaire fa gràcia (recordem que hi ha gent que vol veure l'anhelat *bon salvatge*); un munt de *renecs* molesten. Els crits constants (escenificació) també; sobretot si sabem que a llocs com Isil es baixava en silenci, cosa que trobem potser més màgica i tot. Ara i sempre.

Prats de Molló, vestint l'ós i escenificació de la fúria animal desenfrenada (fotos de l'autor)

- Excessiva manca de coherència: tothom és metge i doctor: folklorització en el sentit negatiu: actitud reverencial cap a la tradició, però sense interpretar-la, alhora es modernitzen coses que potser caldria plantejar si fa falta modernitzar.

En realitat, a les tradicions s'hi afegeix passat però també present, i qui estudia i descobreix el corpus folklòric del Pirineu, qui el descobreix, classifica i sistematitza, també li va donant forma i configuració, alhora que li dóna sentit, perquè els investigadors determinen en certa manera quins criteris determinaran què cal descobrir o divulgar i, per tant, vendre, sense connotacions negatives en aquest ús del terme.

Una altra idea que volem deixar clara és que, si bé la festa pressuposa el gaudi, no és el mateix la festa (*festum*) que el pur gaudi o el joc (*ludum*). A la *fia-faia* de Bagà hi ha implícit el joc –sobretot a la plaça Major, quan hom es llença les faies o salta les fogueres– però el sentit de la festa no rau en aquest joc ni en el pur espectacle (*ludum*), sinó en un ritus espectacular (*festum*). El mateix es pot dir de la *Gala* de Campdevànel, una típica dansa solemne de traspàs de càrrecs (pabordia de la Confraria del Roser), no pas un simple ball de plaça.

Per acabar, voldríem trencar una llança en favor de la idea de patrimoni festiu. Tot i que la idea de patrimoni festiu és una objectivació rabiosament contemporània (encara no hi ha hagut temps per veure si alguna cosa que les que considerem patrimoni ha tingut temps de perdre interès o no), volem creure que el patrimoni no passa mai de moda ni perd valor. Per tant, vigilem què hi fem. I això no vol dir renyir amb evolució, però potser sí amb un evolucionisme. Perquè l'evolució és allò que és inevitable que passi, fins i tot per la supervivència mateixa de la festa, i no es provoca: simplement passa. I l'evolucionisme seria l'evolució

intencionada, sovint, com ja ha estat dit, amb uns interessos personals posats per damunt dels generals. Per no parlar, ja, d'allò que ens agrada anomenar els incontenibles atacs de *creativitat*, els quals també poden fer força mal i portar problemes on no n'hi havia.

Elements que destaquen:

Nadal:

Sibil·la a la Seu d'Urgell.

Fia-faia de Bagà i Sant Julià de Cerdanyola

20 gener: El Pont de Suert: Sant Sebastià

Carnaval

Festes de l'ós: Prats de Molló

Festes de l'ós: St. Llorenç de Cerdans

Festes de l'ós: Arles del Tec

Carnavals: Bielsa i Torla

Carnavals: Canejan (Barbacans)

Zon diumenge de Quaresma

Fira de bestiar de peu rodó de Salàs de Pallars (antiga)

Setmana Santa

Processons: Esterrí

Processons: Bossòst

Processons: Guàrdia de Noguera

Processons: Àger

Processons: Oliana

Processons: Talarn

Viacrucis: Vilaller

Monument: Tírvia

Monument: Bossòst

Monuments (no es munten): Erill-la-Vall,

Casarilh, Vielha, Casau...

Pasqua

Caramelles a la Seu

Aplec de Talló

Maig: Arbre de Maig a Sant Climenç, a Pinell del Solsonès

3 de maig: Santa Creu de Salardú.

Pasqua Granada: Aplec de Nostra Senyora del Coral (Prats de Molló, Vallespir), dilluns.

Corpus

Berga: La Patum

Processons on es conservin

Sant Joan i falles

Arties: *taro*

Les: *haro (shasclada, quilha i crema) i halles.*

Isil: falles

Durro, Taüll, Erill-la-Vall, Barruera: falles

Andorra: falles

2 de juliol - Montgarri: aplec

Inicis juliol - Festa dels raiers de la Pobla de Segur

Agost

Rigodons de Sort i Rialp

Concurs de gossos d'Atura (Castellar de n'Hug)

8 setembre - Marededéus Trobades:

Núria, Meritxell

[Tura d'Olot, Claustre de Solsona]

3r diumenge de setembre - Gala de Campdevàno (Ripollès)

Novembre

Fira de Salàs

NOTES

1- Agraïm a l'amic Àngel Vallverdú algunes reflexions fetes al text, que ens han ajudat a centrar alguna matèria que possiblement se'ns hauria desbordat.

2- Martí, Josep "Práctica festiva y tradición en las celebraciones urbanas actuales", dins *Jentilbaratz*, núm. 11, 2008, pàg. 163-175.

3- Dalmau, Delfi, Orriols, Xavier *Per l'escala secreta. Campanars i campanes a les valls d'Àneu*. Esterrí d'Àneu: Consell Cultural de les Valls d'Àneu, 2001, pàg. 93.

4- Violant, Ramon. *El Pirineo español. Vida, usos, costumbres, creencias y tradiciones de una cultura milenaria que desaparece*. Madrid: Plus Ultra, 1949.